

Göteborgs kommun  
info@educ.goteborg.se

2020-03-19  
1 (16)  
Dnr 2019:1927

# Beslut efter uppföljning för gymnasieskola

---

efter riktad tillsyn vid Lindholmens tekniska  
gymnasium 2 i Göteborgs kommun

## Inledning

---

Skolinspektionen genomförde under våren 2019 en granskning på Lindholmens tekniska gymnasium 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer (en s.k. regelbunden kvalitetsgranskning). Vid granskningen på Lindholmens tekniska gymnasium 2, Göteborgs kommun, identifierades allvarliga brister inom området trygghet och studiero vilket föranledde Skolinspektionen att öppna ett tillsynsärende och genomföra en riktad tillsyn av skolenheten inom detta område. Granskningsbesöket på Lindholmens tekniska gymnasium 2 ägde rum den 26-28 februari 2019 och beslut i den riktade tillsynen fattades den 22 maj 2019. Göteborgs kommun förelades i detta beslut att avhjälpa bristerna. En del av föreläggandet förenades med ett vite om 1 200 000 kr.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Utredningen i uppföljningen omfattar dels redovisning från Göteborgs kommun, såsom huvudman för skolenheten, inkommen till Skolinspektionen den 25 oktober 2019, dels information som Skolinspektionen inhämtat vid besök den 19-21 november 2018. Vid besöket genomfördes lektionsobservationer samt intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever. Huvudmannen intervjuades den 10 december 2019.

## Skolinspektionens beslut

---

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt någon av de påtalade bristerna. Skolinspektionen bedömer därmed att det fortfarande finns allvarliga brister i arbetet med att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt i arbetet med att bedriva ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete. Skolinspektionen ser allvarligt på att Göteborgs kommun, såsom ytterst ansvarig för utbildningen, inte säkerställt att tillräckligt ingripande och adekvata åtgärder satts vid skolenheten för att bristerna kunnat åtgärdas. Detta trots att Skolinspektionen inskräpt allvaret i situationen vid skolenheten genom att förelägga kommunen vid vite i delar av det nu uppföljda beslutet. Den tidsperiod inom vilken Göteborgs kommun har haft möjlighet att åtgärda bristerna har varit skälig och anpassad till bristernas omfattning. Missförhållandena har nu förelegat under en längre tid och Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningar för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför i sin helhet förenas med vite.

Skolinspektionen vill i sammanhanget erinra om bestämmelsen om statliga åtgärder för rättelse i 26 kap. 17 § skollagen. Enligt den får Skolinspektionen, när det gäller en verksamhet som bedrivs av en kommun, besluta att staten på kommunens bekostnad

ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse om ett föreläggande inte följts och missförhållandet är allvarligt.

### **Föreläggande vid vite**

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att vid vite av 2 400 000 kr senast den **16 oktober 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Skolinspektionen vill understryka att huvudmannen enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i lagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Även om huvudmannen ges en viss tid att rätta till brister har huvudmannen det fulla ansvaret för att utbildningen alltid genomförs i enlighet med författningarna. Skolinspektionen förutsätter därför att huvudmannen snarast möjligt genom kraftfulla åtgärder påbörjar arbetet med att rätta till bristerna.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Frågan om utdömande av vitesbeloppet som riktats mot Göteborgs kommun i Skolinspektionens beslut den 22 maj 2019, kommer att behandlas separat.

I beslutet redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

## **Bedömning av brister**

---

### **Trygghet och studiero samt ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete**

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, 2. 1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden)

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen, Lgy 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar)

### Åtgärder

Göteborgs kommun ska se till att samtliga elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som omfattar alla elever vid skolenheten. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen behöver vidta nedanstående åtgärder. Mot bakgrund av att skolundervisning för närvarande kan komma att ske på distans, ligger det enligt Skolinspektionens uppfattning i sakens natur att de föreslagna åtgärderna kan komma att genomföras först då undervisningen åter bedrivs i skolenhetens lokaler. Med utgångspunkt från detta, kopplat till aktuellt utbrott av covid-19, kan Skolinspektionen senare komma att ändra sitt beslut vad avser datum för när åtgärder för att avhjälpa påtalade brister ska vara vidtagna.

- Säkerställa att rektorn ser till att alla lärare och annan personal tillämpar de gemensamma klassrumsrutiner och ordningsregler som det beslutats om på skolenheten. I detta ingår att rektorn och/eller av rektorn utsedd person följer upp enskilda lärares arbete med att skapa studiero. Detta kan ske genom lektionsobservationer och samtal med elever, lärare och annan personal.
- Se till att rektorn varannan månad, genom lektionsobservationer och samtal med lärarna, följer upp och utvärderar arbetet med att skapa studiero i undervisningen. I samband med det tar rektorn också ställning till om andra eller kompletterande åtgärder behövs och tar beslut om dessa i sådana fall.
- Se till att lärare och annan personal har regelbundna samtal med elever om hur de tillsammans kan utforma en trygg skolmiljö.
- Se till att insatser görs för att komma tillrätta med det kränkande språkbruk som idag har blivit en norm för eleverna.
- Se till att en samsyn skapas hos all personal kring den värdegrund skolan har att förmedla och hur personalen tillsammans ska göra det tydligt för eleverna vad som förväntas av dem.



- Se till att lärare eller annan skolpersonal regelbundet samtalar med eleverna, såväl på grupp- som på skolnivå, om de gemensamma värden som ska gälla och hur skolmiljön ska utformas för att åstadkomma trygghet och studiero. I detta ingår att se till att personal som genomför dessa insatser har tillräcklig kompetens.
- Se till att eleverna ges tillfälle att möte och diskutera värdegrundsfrågor i undervisningen.
- Se till att alla elever tillförsäkras en trygg skolmiljö, vilket även inkluderar de områden där eleverna vistas tillsammans med elever från andra skolenheter.
- Se till att rektorn varannan månad, genom samtal med lärare och elever, följer upp och utvärderar skolenhetens värdegrundsarbete och trygghetsskapande åtgärder. I samband med det tar rektorn också ställning till om andra eller kompletterande åtgärder behövs och beslutar i sådana fall om sådana.

### **Motivering till bedömning av brist**

#### *Skolinspektionens bedömning vid uppföljning*

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det fortfarande finns omfattande brister i skolans arbete med att tillförsäkra alla elever på Lindholmens tekniska gymnasium 2 en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att flertalet av eleverna fortfarande inte får ta del av ett förebyggande värdegrundsarbete i utbildningen som uppfyller författningarnas krav.

Vid tillsynen framkommer att huvudmannen och rektorn beslutat om ett antal åtgärder i syfte att förbättra studieron på skolenheten samt att personal och vissa elever uttrycker att studieron till viss del förbättrats. Utredningen visar dock att det fortfarande är bristande studiero i flera ämnen och för flera klasser. Undervisningen präglas på en stor del av lektionerna av att eleverna ägnar sig åt annat än skolarbete samt/eller av att det är pratigt och hög ljudnivå, vilket innebär att eleverna inte kan koncentrera sig på skolarbete. Det framkommer också att det saknas ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa en god studiemiljö. Rektorn har inte säkerställt att alla lärare är konsekventa i att genomföra de åtgärder som beslutats för att förbättra studieron och vissa lärare underlåter att reagera och agera då elever stör under lektionerna. Detta får till följd att variationen i studiero är stor mellan olika lärare. Under rådande förhållanden finns en stor risk att eleverna inte kan tillgodogöra sig den undervisning som bedrivs, vilket försvårar för eleverna att nå de mål som utbildningen syftar till att eleverna ska uppnå.

Vidare framgår att eleverna inte heller tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Utredningen visar att det bland eleverna fortfarande är vanligt förekommande med ett grovt och kränkande språkbruk. Detta inkluderar nedlåtande och kränkande kommentarer eller handlingar kopplat till sexuell läggning, kön eller funktionsvariation. Utredningen visar vidare att de kvinnliga eleverna fortfarande inte känner sig trygga på alla platser på skolans område och flera elever beskriver hur detta begränsar deras rörelsefrihet inom skolområdet. Även inom detta område saknas det ett gemensamt förhållningssätt för att komma tillrätta med den bristande skolmiljön. Det framgår att alla lärare inte alltid reagerar på och agerar mot elevernas kränkande språkbruk. Även om huvudmannen och rektorn tagit initiativ till och påbörjat ett visst arbete för en tryggare skolmiljö, visar utredningen att detta inte är tillräckligt. Den samordnande resurs, som tillsatts för samtliga skolenheter på området Lindholmen och som ska hålla ihop arbetet kring trygghetsfrågor, är exempelvis vid tiden för Skolinspektionens återbesök fortfarande inne i en kartläggningsfas. Skolinspektionen ser allvarligt på att rektorn och Göteborgs kommun inte satt in mer ingripande åtgärder och arbetat mer systematiskt för komma tillrätta med bristen på både kort och lång sikt. Särskilt allvarligt är fortsatt situationen för de kvinnliga eleverna som upplever att de inte kan röra sig fritt på skolområdet utan att riskera att bli utsatta såväl verbalt som fysiskt. Att få känna sig trygg i sin skolmiljö är en grundläggande rättighet och en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig sin utbildning på bästa sätt.

Skolinspektionen bedömer vidare att det fortfarande saknas ett gemensamt och strategiskt värdegrundsarbete som omfattar alla elever på skolenheten. Detta trots att det finns ett uppenbart behov av detta mot bakgrund av vad som framkommit om den otrygga skolmiljön. Utredningen visar förvisso att skolenheten tillsammans med eleverna påbörjat ett värdegrundsarbete och att huvudmannen bland annat initierat en kompetensutvecklingsinsats för skolenhetens personal. Det finns dock fortfarande stora skillnader i hur ofta och på vilket vis eleverna möter värdegrundsfrågor i undervisningen. Av utredningen framkommer att lärare vid enstaka tillfällen och i vissa klasser under mentorstiden tagit upp värdegrundsfrågor, men att det inte inneburit att eleverna fått möjlighet att diskutera eller problematisera frågor som exempelvis språkbruk eller förekomsten av kränkande kommentarer som förekommer bland eleverna. Det finns även elever som uppger att de inte tagit upp eller samtalat om värdegrundsfrågor alls, varken på mentorstid eller i undervisningen. Detta innebär att det inte finns ett gemensamt medvetet värdegrundsarbete på skolenheten som omsatts i praktiken och som säkerställer att alla elever omfattas i det arbetet. En situation som såväl elevhälsan som rektorn har kännedom om. Om eleverna inte får en utbildning som omfattar även värdegrundsfrågor, riskerar de att missa en viktig del



av skolans uppdrag. Att den typen av frågor diskuteras är väsentligt också för att skapa trygghet och studiero på skolenheten, vilket i sin tur är avgörande för elevernas kunskapsutveckling. Det är också viktigt att alla som arbetar i skolan tar ansvar för att det språkbruk som eleverna använder inte normaliseras utan ständigt uppmärksammas samt att arbetet med att elevernas relationer ska bygga på respekt och hänsyn gentemot varandra intensifieras. All personal på skolan måste i arbetet ha samma gränser för vad de accepterar och vad de inte accepterar.

#### *Rättslig reglering*

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare ska utbildningen enligt läroplanen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen ska gestalta och förmedla alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor. Vidare framgår det av läroplanen att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen samt att aktivt främja likabehandling av individer och grupper. Alla som arbetar i skolan ska också vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Läraren ska klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen.

#### *Skolinspektionens tidigare beslut*

I Skolinspektionens beslut fattat den 22 maj 2019 förelade Skolinspektionen Göteborgs kommun vid vite att vidta åtgärder för att avhjälpa brister i arbetet med trygghet och värdegrundsarbete. Skolinspektionen förelade även Göteborgs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom området studiero. Skälet till Skolinspektionens beslut var att eleverna på Lindholmens tekniska gymnasium 2 inte tillförsäkrades en skolmiljö som präglades av trygghet och att det inte fanns ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete vid skolenheten. Vid tillsynen framkom också att undervisningen ofta stördes av att elever uppträdde på ett sådant sätt att klasskamrater inte fick möjlighet att koncentrera sig på skolarbetet, utan att lärarna agerade tillräckligt kraftfullt på detta. Det var också vanligt att elever gjorde annat på lektionerna än skolarbete, som att ägna sig åt sina mobiltelefoner eller datorer. Göteborgs kommun förelades att senast den 25 oktober 2019 inkomma med en redovisning över de åtgärder som kommunen vidtagit för att avhjälpa bristerna. En sådan redovisning inkom till Skolinspektionen den 25 oktober 2019.

*Huvudmannens redovisade åtgärder*

I redovisningen som huvudmannen inkommit med till Skolinspektionen 25 oktober 2019 uppges bland annat att rektorn prioriterat arbetet dels med ett gemensamt förhållningssätt, dels med en samsyn bland personalen kring studiero. Huvudmannen beskriver också att rektorn beslutat om ett antal åtgärder som ska genomföras från och med läsårsstarten 2019/20. Dessa åtgärder omfattar exempelvis en gemensam lektionsstruktur som inkluderar att lärarna ska tydliggöra lektionens innehåll samt en gemensam policy kring användandet av mobiltelefoner på lektionstid. Vidare beskriver huvudmannen att rektorn och förstelärarna under innevarande läsår kommer att leda ett arbete för att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet. I detta arbete utgår lärarna från gemensam litteratur för att kunna skapa verktyg för att diskutera och reflektera över lärarens roll i klassrummet. Huvudmannen redovisar även att rektorn, elever och lärare generellt sett upplever en ökad studiero på skolenheten.

Vidare beskriver huvudmannen att rektorn, utifrån Skolinspektionens tidigare beslut, arbetat för att tydliggöra personalens uppdrag och ansvar för att arbeta för elevernas trygghet. I det arbetet har rektorn under hösten utformat en ny plan mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling. Detta för att arbetet kring trygghet ska bli mer tydligt och lättillgängligt för elever och personal. Rektorn har även utarbetat en ny rutin för anmälan till rektorn vid kränkande behandling. Den inkomna redovisningen beskriver även kompetensutvecklingsinsatser för skolenhetens personal kring bland annat jämställdhet, sexuella trakasserier samt normer och värden. Exempelvis beskrivs att personalen deltagit vid två föreläsningar med efterföljande diskussioner kring "normer och värderingar" och att fler föreläsningar är planerade under läsåret.

*Skolinspektionens uppföljningsbesök*Studiero

Skolinspektionens utredning visar att det fortfarande finns brister i studiero i vissa klasser på skolenheten. Av intervjuer med elever framgår att studieron varierar mellan lektioner framför allt beroende på vilken lärare som undervisar, men även beroende på vilket ämne de har och på lektionens längd. De uppskattar att de har studiero på mellan två och sex lektioner av tio. Vidare berättar eleverna att det blir rörigt och pratigt när eleverna inte vet vad de ska göra och att studieron är bättre när läraren har tydliggjort innehållet på lektionen. Även elevhälsan beskriver att de uppfattar att det finns en variation av studiero på lektionerna. Dels utifrån vad de hört eleverna berätta om men även utifrån genomförda lektionsbesök där de kunnat se lektioner där elever inte har studiero. Vid de lektioner som Skolinspektionen observerat var det varierande och i flera fall bristande studiero.



Vidare visar Skolinspektionens utredning att eleverna under lektioner ägnar sig åt annat än skolarbete. Elever beskriver i intervju att de ofta störs av att andra elever använder mobiler eller datorer till annat än skolarbete på lektionen. På flera av de lektioner som Skolinspektionen observerar ägnar sig elever åt annat än skolarbete under delar, och i flera fall hela den observerande tiden, av lektionen. Bland annat ägnar eleverna lektionstiden åt sina mobiltelefoner och datorer genom att exempelvis titta på film eller spela spel. Detta resulterar i flera fall i samtal mellan elever om vad som sker på mobiltelefonen eller datorn och det är tydligt att även elever som ägnar sig åt skolarbete blir störda och dras med i samtalen. I flera fall är det högljudda samtal som hörs i hela klassrummet.

I Skolinspektionens utredning framkommer vidare att skolans personal inte har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet för att skapa en god studiemiljö. Eleverna berättar i intervju att de under sin mentorstid har diskuterat studiero, om än i varierande grad i klasserna, i början på nuvarande termin och att mentor då tagit upp gemensamma regler och förhållningssätt. Vissa elever uppger att det har blivit bättre i och med de nya reglerna medan andra elever inte tycker att det är någon skillnad. Eleverna uppger att de exempelvis är medvetna om den gemensamma policyn kring användandet av mobiltelefoner på lektionstid men berättar att det skiljer sig åt hur reglerna efterlevs av olika lärare. Vissa lärare samlar in telefoner eller är mer stränga när elever gör annat än skolarbete, medan eleverna för vissa lärare tillåts använda sina mobiltelefoner eller datorer till andra saker än skolarbete. Lärarna orkar till slut inte och ger upp, så länge de elever som använder mobiltelefoner eller datorer till annat än skolarbete inte stör övriga elever, berättar eleverna. En elev beskriver att de gemensamt i klassen har pratat om att det är viktigt att en elev som gör annat än skolarbete inte stör andra elever och att det är elevens eget ansvar om denne väljer att göra annat. Vid de lektionstillfällen som Skolinspektionen observerat, där elever antingen har högljudda samtal eller där elever ägnar lektionen åt annat än skolarbete, reagerar lärarna endast vid enstaka tillfällen genom att säga till eleverna. Vid något tillfälle får tillsägelsen kortvarig effekt men i övrigt ger det ingen effekt alls. Rektorn anger att hon känner till att elever upplever att deras lärare ger dem eget ansvar att kunna sköta mobiler och datorer under lektioner. Vidare beskriver rektorn, elevhälsan och lärarna under intervjuerna att de även arbetat med en gemensam struktur på lektionerna, vilken bland annat innebär att det ska vara tydligt för eleverna vad de ska arbeta med. Eleverna berättar att lärarna förvisso har blivit bättre på att tydliggöra vad de ska arbeta med på lektionen men att det fortfarande är långtifrån alla lärare som gör detta. Även rektorn bekräftar att hon genom klassrumsbesök kunnat se lektioner där det behövts en tydligare struktur där innehållet på lektionen behöver tydliggöras för eleverna. Rektorn säger vidare att hon behöver och kommer att följa

upp studieron noggrannare, bland annat genom en enkät som eleverna ska besvara och efter det ha uppföljningar med enskilda lärare.

### Trygghet och värdegrundsarbete

Av intervjuer med elever och observerade lektioner framgår att det fortfarande är vanligt att eleverna har ett grovt och nedsättande språkbruk. Under en av de lektioner som Skolinspektionen observerade förekommer grovt språkbruk mellan eleverna som bland annat innehåller såväl nedsättande och kränkande kommentarer kring homosexualitet och funktionsvariation som könsord. Under lektionen pågår, utan att läraren reagerar, även ett samtal mellan flera elever, som hörs över hela klassrummet, på ett nedlåtande sätt och i stereotypa ordalag kring homosexualitet. Vid intervjuerna beskriver eleverna också att de flera gånger dagligen hör grova nedsättande kommentarer mellan elever och att det är vanligt att elever hälsar på varandra med "tjenare bögen" samt ofta kallar varandra för "kuksugare". Eleverna berättar vidare att de flesta lärare säger till men att det varierar mellan lärarna ifall detta sker. En elev berättar att hen aldrig hört någon lärare säga till elever om deras språkbruk när lärarna hört den typen av kommentarer. Även elevhälsan beskriver under intervjun att de identifierat situationer när lärare inte reagerar på olämpliga kommentarer.

Under intervju med de kvinnliga eleverna framkommer att de utsätts för såväl oönskade kommentarer som handlingar från andra elever, både från den egna och från andra närliggande skolenheter samt att det finns platser på skolområdet som de undviker. De kvinnliga eleverna beskriver i intervju att de på grund av oönskade kommentarer och handlingar från andra elever undviker vissa elever och grupperingar under skoldagen. Eleverna berättar vidare att det också finns platser som de helt undviker och att de heller inte vistas på skolområdet utan sällskap av en manlig kompis. De intervjuade elevgrupperna berättar därtill att det bland dem förekommer användning av ord som "slyna" och "hora". De kvinnliga eleverna beskriver att även om kommentarerna inte alltid är riktade direkt till dem personligen utan till andra tjejer så tar de illa upp och uppfattar dessa situationer som obekväma. De berättar vidare att vissa lärare reagerar och säger ifrån men att det även finns lärare som inte säger till när de hör sådana kommentarer. Även de manliga eleverna uttrycker att det måste vara jobbigt att vara kvinnlig elev på skolan och säger att killarna "slänger ur sig ord utan att tänka efter vad det är man säger för saker". Lärarna bekräftar under intervjun att det fortfarande finns en "grabbig jargong" som inkluderar kränkande uttryck kopplat till kön. De berättar däremot att det nu finns stöd och en större trygghet i kollegiet, framför allt då de känner att fler lärare tar samtal med eleverna för att kunna bryta beteendet hos eleverna.



Verksamhetschefen berättar att huvudmannen under hösten tillsatt en samordnande resurs för samtliga skolenheter på området Lindholmen. Verksamhetschefen beskriver att resursen ska hålla ihop arbetet kring trygghetsfrågor för hela området och att arbetet är inne i en kartläggningsfas. Kartläggningen har bland annat inneburit att gå igenom samtliga skolenheters likabehandlingsplaner.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det fortfarande saknas ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som omsätts i praktiken för alla elever på skolenheten. Under intervjun med elevhälsan och lärarna framgår att eleverna från och med starten på höstterminen 2019 ska möta frågor kopplade till värdegrunden i och med att samtliga mentorer varannan vecka under mentorstiden ska ta upp värdegrundsfrågor med sina elever utifrån en styrd agenda. Elevhälsan beskriver att de tagit fram förslag på övningar till mentorstiden och att mentorerna själva kunnat styra vilka av övningarna de ansett vara lämpliga att ta upp med sina elever. Elevhälsan beskriver dock att arbetet kring värdegrunden i undervisningen behöver bli mer kontinuerligt. Vissa lärare har inte tagit arbetet på samma allvar och lärarna har därför inte gjort lika mycket, berättar de. De beskriver bland annat att samtliga mentorer ska ha gått igenom likabehandlingsplanen med eleverna, men att det inte har genomförts i samtliga klasser. Elevhälsan beskriver att värdegrundsarbetet i dagsläget sker sporadiskt och att lärarna i högre utsträckning även behöver involvera eleverna i värdegrundsarbetet. Vid intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare beskriver de att under nuvarande läsår genomförs en kompetensutvecklingsinsats kring värdegrundsfrågor. Vid tiden för tillsynen har de på skolenheten haft två föreläsningar med efterföljande diskussioner. Lärarna berättar som exempel att de under nuvarande termin tagit upp likabehandlingsplanen samt stress och hälsa som gemensamma frågor med eleverna under mentorstiden. Även rektorn uttrycker att det finns skillnader i hur lärarna/mentorerna tar upp värdegrundsfrågor med eleverna. Hon berättar att vissa lärare aktivt arbetar med normer och värden både under mentorstid och i sina kurser men att det finns andra lärare som behöver ytterligare kompetensutveckling i det uppdraget. Denna bild bekräftas av elevhälsan som berättar att den pågående kompetensutvecklingsinsatsen behövs, dels för att lärarna ska känna sig bekväma med att ta upp värdegrundsfrågor, dels för att frågor kopplade till värdegrunden ska bli mer invävd i den ordinarie undervisningen. Elevhälsan berättar att det finns lärare som fortfarande inte känner sig bekväma med att ta upp värdegrundsfrågor tillsammans med eleverna. Det är därför som alla elever inte möter värdegrundsfrågor, berättar de.

Skolinspektionen har under intervjuer med elever, utifrån vad som framkom under tidigare tillsyn kring grovt språkbruk och kränkande kommentarer kopplade till bland annat kön och sexuell läggning, frågat hur de har arbetat med värdegrundsfrågor.



Någon enstaka elev beskriver att de regelbundet haft samtal och diskussioner kring frågor kopplade till värdegrunden och att de vid dessa tillfällen även utgått från elevernas skolsituation. Några elever uttrycker dock att de endast vid något enstaka eller ett par tillfällen pratat om sådana frågor på mentorstiden. Flertalet av eleverna anger dock att de uppfattar att mentorerna haft genomgångar av exempelvis studieron eller vad eleverna får säga till varandra, men att de varken fått möjlighet att diskutera eller problematisera språkbruk eller de kränkande kommentarer som förekommer på skolan. Elever berättar att de tycker att de skulle behöva prata och diskutera dessa frågor istället för att lärarna bara uppmanar dem att inte säga vissa saker. Det finns också elever som under intervjun säger att de inte uppfattat att de har pratat om värdegrundsfrågor alls, varken på mentorstid eller i undervisningen.

### **Motivering till föreläggande vid vite som ingripande**

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Skolinspektionen har vid tillsynen kunnat konstatera att det fortfarande finns omfattande brister i skolans arbete med att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Dessutom kan Skolinspektionen konstatera att flertalet av eleverna fortfarande inte får ta del av ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete i sin undervisning.

Det är centralt att alla elever får känna sig trygga i sin skolmiljö. Av uppföljningen av tillsynen har dock framkommit att så fortfarande inte är fallet på Lindholmens tekniska gymnasium 2. Det förekommer ett grovt språkbruk samt nedlåtande kommentarer eller handlingar kopplat till sexuell läggning, kön eller funktionsvariation. Utredningen visar också att det finns platser som elever inte känner sig trygga på och därmed antingen undviker eller inte går till ensamma. Vidare är situationen för de kvinnliga eleverna extra allvarlig då de utsätts för kränkande kommentarer eller handlingar, direkt eller genom att andra tjejer kommenteras i kränkande ordalag.

Trots att eleverna fortfarande utsätts för ett kränkande språkbruk har huvudmannen inte vidtagit tillräckliga åtgärder så att alla elever möter en undervisning som innehåller ett aktivt värdegrundsarbete. Huvudmannen har heller inte sett till att skolmiljön som eleverna befinner sig under skoldagen är tillräckligt trygg. Detta medför att eleverna inte får den skolmiljö de har rätt till enligt skollagen. Detta är allvarligt. Det är angeläget att kraftfulla åtgärder snarast vidtas av huvudmannen för att åtgärda bristerna i verksamheten.

Det är också centralt att eleverna har en skolmiljö där lärare skapar förutsättningar på lektionerna för att eleverna ska kunna ägna sig åt skolarbete. Under uppföljningen av tillsynen framkommer att, precis som vid förra tillsynen, studieron varierar och främst mellan olika lärare på skolenheten. Detta innebär att huvudmannen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att undervisningen präglas av studiero. Huvudmannen har förvisso redovisat ett antal åtgärder, bland annat gemensamma regler och förhållningssätt, men utredningen visar att dessa inte följs av alla lärare i praktiken. Detta innebär att elever fortfarande ägnar hela eller delar av lektioner åt annat än skolarbete. Utredningen visar också att elever har lektioner som är så röriga och högljudda att de inte kan koncentrera sig på sitt skolarbete.

Det är angeläget att kraftfulla åtgärder snarast vidtas av huvudmannen för att åtgärda bristerna i verksamheten.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få, den tid under vilken bristerna fortgått samt det faktum att huvudmannen inte efterkommit det tidigare föreläggandet rörande bristen bedömer Skolinspektionen att föreläggandet på nytt ska förenas med vite.

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har avdelningsjurist Charlotte Fagher och enhetschef Helena Boëthius deltagit.

**På Skolinspektionens vägnar**

**X Maria Wassén**

---

Avdelningschef

Signerat av: Maria Wassén

**X** Fredrik Nellemo

---

Föredragande

Signerat av: Fredrik Nellemo

Hur man överklagar, se bilaga 2

**Bilagor**

Bilaga 1: Fakta om Lindholmens tekniska gymnasium 2

Bilaga 2: Överklagandehänvisning



## **Bilaga 1: Fakta om Lindholmens tekniska gymnasium 2**

Lindholmens tekniska gymnasium 2 är en kommunal gymnasieskola belägen i Göteborgs kommun. Skolan har två nationella program, Industritekniska programmet och VVS- och fastighetsprogrammet. Skolan har även elever på Introduktionsprogrammen. Skolan leds av en rektor.

Det går enligt Skolverkets officiella uppgifter, totalt 264 elever på skolenheten, varav 214 elever på de nationella programmen och 50 elever på ett Introduktionsprogram. Skolenheten delar lokaler med flera andra kommunala gymnasieskolenheter, helt eller delvis.

## **Bilaga 2: Överklagandehänvisning**

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.